

V e h k a l a h t i .

=====

Sunna. Päsärri.

K a i v a u s k e r t o m u s .

=====

Gunnar Rosén.

Liitteet: Kertomus, kartta.

V e h k a l a h t i .

Summa. Pääskärri.

K a i v a u s k e r t o m u s .

Elokuun 16. p:nä 1947 tutkin Vehkalahden pitäjän Summan kylässä ns. Pääskärin pellon laidassa olevalla metsäkalliolla erään pienen kiviroukkion, joka kaikesta päätellen on esihistoriallinen hautauspaikka. Paikan koordinaatit ovat $x = 0630$; $y = 1692$; $h = n. 13$ m.mp. ^YKiintopisteen korkeus, 12.5 m.mp, on epätarkka, sillä se on saatu vaakitsamalla kiintopisteen korkeus paikan länsipuolella kulkevan, Summan jokeen laskevan peltoviemärin pinnasta arvioimalla puolestaan viemärin tämän kohdan korkeus merenpinnasta. N. metriä suuremmasta virheestä ei kuitenkaan voi olla kysymys.

Paikka on pieni, metsää kasvava kallionniemeke, joka laskee jyrkästi länteen, pohjoiseen ja etelään ja nousee loivasti itään kohti. Meren ollessa n. 10 m:n - 7 m:n korkeudella on paikka ollut merenniemeke nykyisen Kirjakorven vuoren muodostamalla saarella.

Raunio, joka sijaitsee kalliopohjalla, on 4 m:n pituinen ja n. 2 m:n levyinen, soikeahko, yleensä vain yhden kivikerroksen paksuinen, matala roukkio. Sen rungon muodostaa kaksi raunion N - S keskiakselin päissä olevaa, n. 75 cm:n läpimittaista, pyöreähköä luonnonkiveä /Kartalla A - B./, joiden väli on täytetty miehennostannaisilla ja sitä pienemmillä kivillä soikeahkoksi raunioksi. Mahdollisesti on kivien tiivisteenä käytetty myös jonkinverran maata, mutta nykyisellään oli vaikeata ratkaista kuinka suuri osa rauniossa nyt olevasta maasta oli sekundääristä humusta.

Y Suomen topogr. kartta 1:20000 Nensvottoma. tilaus no 3042 01.

Raunion länsilaidasta tavattiin hiukan huonosti hiiltyneitä puunsiruja/Maanäyte 3 /, mutta muista löydöistä se oli tyhjä. Kaksi maanäytettä otettiin. /Maanäytteet 1-2./

Huolimatta hiilensiruista lienee raunio ollut ruumishauta, mihin olettamukseen antaa aiheen lähinnä tieto eräästä Summan kylän Tenkkiilin lahden koillispuolella olevalla kalliolla sijaitsevasta samantyyppisestä rauniosta. Tästä rauniosta, joka sijaitsee Pääskärin rauniosta n. 2.5 km etelään, paikalla, jonka koordinaatit ovat n. x = 0668; y = 1436, tavattiin sitä noin kymmenisen vuotta sitten tutkittaessa jäännökset ihmisen luurangosta, joka makasi rauniossa suorana selällään, pää pohjoiseen. Tenkkiilin hauta on sekä sijaintinsa, kokonsa, muotonsa että rakenteensa puolesta täysin Pääskärin raunion kaltainen, ja siinä herättää erikoisesti huomiota raunion pohjoisena päätykivenä käytetty pystyyn asetettu laakakivi, joka suuresti muistuttaa nykyaikaisia pystyjä hautakiviä.

Tyypiltään kuuluvat Pääskärin ja Tenkkiilin haudat ilmeisesti samaan ryhmään kuin O.Saadren Viron puolella Kuusalun pitäjän Valklan rannikolla 1937 tutkimat ja varhaiselle roomalaiselle rautakaudelle ajoittamat haudat. / Kts. O.E.S. Aastaraamat 1937 I, s. 381./ Saadren haudat poikkeavat kuitenkin tšekäläisistä mm. sikäli, että ne ovat selviä polttohautoja.

Kyseisten tyyppisten hautojen parhain/^{ulkonainen/}tunnusmerkki näyttää olevan raunion päädyissä olevien kahden pysty- tai muuta rauniokiviä suurempien kivien käyttö. Tästä syystä on samaan kategoriaan edellisten kanssa ilmeisesti luettava/^{myös/}Kymin Kaarniemessä tutkimani suurikokoinen suorakaiteinen kivipanosaarkku, jonka sisältämät kaksi suurta bautakiveä näyttävät olevan läheistä sukua Saadren hautojen bautoille. Muitakin sukulaispiirteitä toiselta puolen Kaarniemen ja Summan hautojen, toiselta puolen Summan ja Saadren sekä Kaarniemen ja Saadren hautojen välillä on havaittavissa. /Kts. kaivauskertomustani Kymi, Sunila-Kaarniemi./ Pääskärin ja Kaarniemen hautojen ei tietenkään välttämättä tarvitse olla ruumishautoja, mutta oudolta tuntuu, ettei päinvastaisessa tapauksessa ainakaan poltettua luunsirua ole säilynyt huolimatta kummassakin paikassa tässä suhteessa melkoisen edullisista paikallisista olosuhteista.

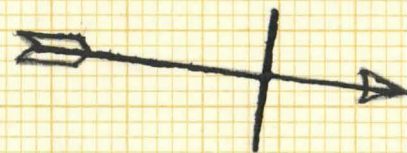
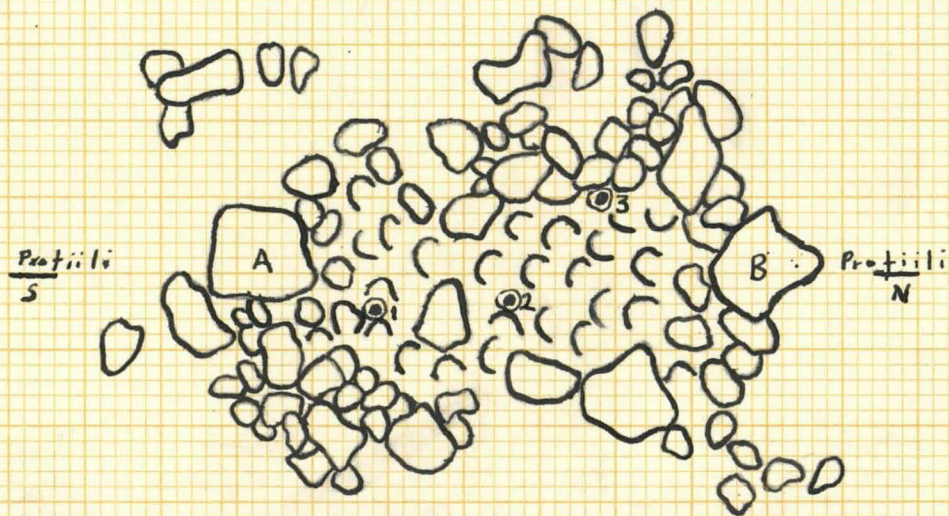
Helmi-giss 24/3 1948. Gunnar Ross

Vehkalahti.

Kartta 1.

Summa. Pässkärrri.

X = ⁰⁶³⁰4646 Y = ¹⁶³²0625 Kp = 12.50. m. mp.

Kiintopistelukema 130.

Mittakaava 1:50.

1 m.

Gunnar Rosén 1147.